

1184 L 13
4

TENTAMEN MEDICUM
INAUGURALE,

DE

Ista Herniae Uterinae Specie quae
Retro-versio Uteri vulgo dicitur.

QUOD,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

T H O M A S G I L L,

A N G L U S.

Soc. Reg. Med. Edin. Sod.

Soc. Chem. Edin. Soc. Extraord.

Nec non

Soc. Physico-Chirurgicae Edin. Soc. Hon.

—Hanc etiam, Maecenas, aspice partem.—

VIRG. GEORG. Lib. iv.

Ad diem 25. Junii, hora locoque solitis.

E D I N B U R G I:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXVII.

43.

10. 10.

337

Patri suo carissimo,

Et semper colendo,

T H O M Æ G I L L,

Chirurgo

Apud Prescot,

In Agro Lancastriensi,

Degenti,

Primum hocce de re medica tentamen,

Ut

Animum gratum

Debitamque observantiam,

Testaretur,

Sacrum esse vult

A U C T O R.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX TILDEN FOUNDATION

500 N. 5TH ST. NEW YORK

THOMAS C. L. I.

Chicago

April 1890

Is Agno Translating

Chicago

Primum hoc est in media sententia

It

Adhuc quoniam

Deinde quod oblatum

Idem

Deinde quod

AUTOT

TENTAMEN MEDICUM

INAUGURALE,

DE

Ista Herniae Uterinae Specie quae
Retro-versio Uteri vulgo dicitur.

CUM lauream Apollinarem rogaturus, hujus academiae legibus morem gerere, et industriae laborisque mei aliquod specimen in medium proferre cogerer: Illud argumentum, auctore amantissimo parente, suadenteque humanitate, ante alia elegi; quod, si minus orationis splendori faveat; attamen infinitis suis utilitatibus commendatur.

Enimvero, cavere, ne generosa proles parentum votis tandem concessa, frustra diu expectata, quinimo, forsan olim magnus aut sal-

A

tem

tem utilis reipublicae civis futurus, in ipso vitae limine et antea enecetur, quam lucem viderit, quid utilius? Carissimam uxorem conjugii dilectissimo; virginibus vix adultis, matrem diligentissimam omniumque virtutum monitorem et exemplar, servare, quid praestantius, quid humano pectori dulcius? Nunc aliquis prodeat sive conjux aut paterfamilias, aut civis, qui hujus argumenti tenuitatem irridere audeat! At tenuis labor, dicet aliquis; at non tenuis laus, si tot doctorum incassos, hac in re, labores spectemus, tantamque rei utilitatem. Quod, nec temeritate elatus, nec arroganter dixisse vellem.

Et si enim, pro virili mea parte elaboravi, ut aliquid commodi, hac in re, conferrem, majorem operis partem usu peritissimo patri debeo. Quidquid sit, ut hoc juvenilis industriae meae conamen benigne accipiant, eruditissimi Praeceptores, iterum iterumque Precor!

HISTORIA MORBI.

Initio morbi dolor levis uterum afficit, et aliquatenus lumbos infestat; accedit ponderis sensus

fus huic similis qui Anglice nuncupatur *bearing down*, non ab eo dissimilis quem enixurae foeminae experiuntur, cum sive legitima parturitio vel abortus instat. Mox urina haud sine quadam difficultate effunditur, donec aegrius indies expulsa tandem omnino sistitur. Ischuriam excipit aut comitatur alvus, pertinaciter adstricta cum tenesmo satis molesto. Si quando, nullis auxiliis adhibitis, malo totum suum cursum peragere, et omnia, quae solet, inferre, permittatur, signa jam maxime infaulsa et acerrime urgentia ingravescunt. Quodcunque enim juxta pubem molestiae fuit valde exasperatur : Urinae expulsionem nixibus haud parvis moliens, crebro se vesica contrahit, dum nil exinde proficitur ; sed obstructio vehementior evadit. Deinceps obnixius adhuc et viribus magis intentis urinam effundere conatur aegra ; at quod obstitit, non summovetur, nec aliquid efficitur, nisi quod cruciatus acerbiores fiunt. Vesica cito, praeter modum repleta, ampliatur quam maxime ; imo, non defuerunt exempla vesicae adeo immaniter distensae, ut etiam rupta et lacerata fuerit ; nec alia, in quibus inflammatio atrox accenditur ; qua urgente, sollicitata indefinenter aegra, micturnit.

Nunc

4 DE RETRO-VERSIONE

Nunc tandem *diaphragma* et abdominis musculi ad actionem cientur, et vesicae contractioni insolitae et convellenti faventes, commoventur. Huc usque proVectis rebus, febris instat; et debilitas et accessiones, quales in hectica, adsunt. Gravia quidem ista, quae mox sequentur animus tristis et despondens, languidum defatigatione corpus, nausea, vomitus, fitis intensa, lingua fusca et scabra, vultus livore pallens, arteriae insigni celeritate micantes, at intermittentes, animi deliquia crebra, cordis palpitatio, respiratio molesta et aegre iterata, vertigo, coma, delirium, et nervorum convulsiones. Marcescunt tandem omnia, et quasi in sese collabuntur; deficiunt vires, extremaque frigescunt; nunc a recto intestino, invita aegra, faeces pessime olentes et tenues identidem elabuntur, vesica, vi omni destituta, non amplius contrahitur; quatit ilia singultus; arteriae vix, ita ut tactum offendant, vibrantes attolluntur; gelidi sudores et visceri emanant; cadaver redolet omne corpus; et postremo, qui in pelve furebat dolor, sopitur. Haec, quidem gangraenae illico inscaturae certa sunt et tristitia praenuncia, morte cito excipienda.

Sequen-

Sequentia in inciso cadavere mulieris, quae in quinto graviditatis mense hoc morbo occubuerat, observavit illust. Gul. Hunter.

Vesica praeter modum distensa, urinaque sanguinea repleta; cujus fundus usque ad locum, umbilicum inter et scrobiculum cordis, medius, attollebatur, dum pars infima in marginem superiorem pelvis imminebat. Uteri fundus deorsum et retrorsum versus os coccygis depressus, dum ipsius os internum simili ratione sursum versus os pubis erigebatur. Rectum compressum et quasi complanatum reperiiebatur; et tam fixus in pelvi uterus impactusque fuit, ut non nisi pubis cartilagine rescissa, ossibus aliquantulum divulsis, hinc expediri et dimoveri posset*.

In altero simili casu, cujus mentionem fecit celeb. Joann. Lynn, quique in lethum exierat, urinae plusquam novem librae in abdomine reptae sunt; vacua interim et flaccida vesica, scilicet, quia prope fundum ejus laceratae talis scissura, qualis digiti apicem acciperet, se in conspectum edidit; circum hanc, spatii tantum in gangraenam

* Lond. Med. Obs. and Inq. Vol. iv. p. ⁴⁰⁴~~404~~; Hunter on the Gravid Uterus, Pl. xxvi.

6 DE RETRO-VERSIONE

gangraenam lapsum erat, quantum solidi numeri aream exaequaret *. ‘ Inveni,’ ait alter non obscuri nominis auctor, ‘ abdomen aequaliter ad
‘ latera extensum, pulsatione digitorum solita
‘ fluctuationem liquoris contenti prodens : Unde
‘ statum quendam hydropicum suspicabar.

‘ In vagina explorans, similem tumorem uteri, amplam pelvim implentem, tactu percepi ;
‘ in cavo vero, quod supra pubem tangebatur, orificium tam arcte retractum, ut digitis nequidem illud attingere licuerit.

‘ Dissecto abdomine, magna liquoris copia, colorem et odorem urinae referens, effluxit :
‘ Intestina rubra, inflammata, nonnullisque locis
‘ penitus corrupta, videbantur.

‘ Examinando vero partes pelvi contentas, inveni fundum uteri in posteriore pelvis parte
‘ retroflexum, tumorem in vagina repertum formasse ; orificium autem alte supra pubem,
‘ una cum vaginae pariete anteriori, attractum, vesicamque urinariam flaccidam justo ampliore,
‘ et in postica superficie disruptam, urinaeque copiam insignem implere, intus abdomen
‘ reperi.

‘ Frustra

* Lond. Med. Obs. and Inq. Vol. iv. Art. xxxvi.

‘ Frustra quoque in cadavere tentavi, digitis
‘ in vaginam immissis, tumorem elevare, et re-
‘ trudere e cavo pelvis, obstante quam maxime
‘ angustia superioris aperturae pelvis, inter pro-
‘ tuberantiam ossis sacri et pubem contenta;
‘ immissa vero tota manu, maxima cum violen-
‘ tia tumor, compressione pelvis oblongior fac-
‘ tus, tandem retrudebatur.

‘ Postea, dissecto quoque elevato utero, li-
‘ quor amnii effluxit, infans tener, capite pron-
‘ versus fundum demersus, cum placenta obo-
‘ vali, in superficie posteriore uteri partim fun-
‘ do, partim corpori ejusdem irradicata, oculis
‘ cernebatur *.

Quaquam plerumque a decima, postquam
gravidae factae fuerunt, hebdomade, ad ulterio-
res quinti mensis dies hoc morbo corripi solent
mulieres; tamen quando tumoribus *sarcomato-*
sis, *polypo*, vel *schirro*, concretionibus ibi lapideis,
hydatibus, &c. insolito more dilatatur *uterus*, idem
forte contingat necesse est, praecipue si quando
post partum vel abortum, placentae aut totum
aut pars intus moretur, nec tempestive removea-
tur;

* Collectan. Havn. Vol. ii. 1775; Saxtorph de
Ischuria ex utero retroflexo.

DE RETRO-VERSIONE

tur; idem accidit si quandoque sanguis coactus illic resideat, atque eo magis, quo coacti ejusdem massa solidior et magis indurata fiat.

DEFINITIO MORBI.

“FUNDUS UTERI IN CAVUM OSSIS SACRI DEORSUM ET RETRORSUM DESCENDENS; ET OS TINCÆ ANTRORSUM ET SURSUM ELEVATUM. *”

Priusquam vero causas accuratius disquirere aggrediamur; forsitan quasdam, de hac re, palam prolatas opiniones quodammodo perstringere non absolum erit.

Quidam

* Quae species ad 142 genus *hernia*, in ordine *ectopias* illust. Culleni nosologiae, referenda mihi videtur.

U T E R I.

Quidam auctores uteri ligamenta praeter modum laxata, huic morbo praecipuam opportunitatem praebere censerunt.

Revera, si cum antiquioribus uterum tam firme in loco suo, ut non nisi illata vi magna exinde dimoveri possit, fixum esse assentiremus, doctrina supra relata a sana ratione non multum abhorreret; at si ista ligamenta nil aliud esse quam peritoneaei duplicationes, eaque insuper ex natura non multum, quod laxitatem, variari posse, in animum revocemus, ista non alio fungimunere arbitrabimur, nisi ut ovaria, Fallopianos tubos, et vasa per organa genitalia sanguinem vehentia suffulciant, et ipsum uterum in suo situ non retineant. Hinc liquet, quantum deficit relata causa ad hunc morbum producendum.

Urinam suppressam unicam esse causam retroversionis uteri asseveravit Cl. Denman; adeoque scriptoris hujus solertis apud homines invaluit auctoritas, quod eam, quantum haecenus mihi novisse contigit, fere omnes amplexi sunt: Cum igitur a tot et tantis recepta fuit haec opinio, eam paulo exquisitius perpendere haud alienum duco.

B

Imprimis

DE RETRO-VERSIONE

Imprimis enim contendit, ' That the suppression of urine is, in general, absolute only before the retroversion of the *uterus*, or during the time it is retroverting.' Alibi adjecto quod, ' the position of the *os uteri* is such in the act of retroverting, and the tumour formed by the *fundus* is sometimes so large, when actually retroverted, as to become, in their turn, causes of the continuance of the suppression of urine*.'

In istis vero sententiis nonne aliqua repugnantia proditur? Etenim, si re compertum esset, urinam, utero etiam omnino retrorsum verso, nonnunquam profluere, tamen aliquid hujusmodi non nisi rarissime contingere puto. Hic autem adjiciatur, quod si quando, *cathetere* inserto, iterum iterumque depleta fuerit vesica, sique ex hac re argumenta deducantur, ista sponte quasi corrueunt: Non enim, nisi quando *catheterem* usurpare praetermissum, vel quando malo, auxilio nullo admoto, ulterius provehi, et altius insidere

* Vide Denman's introduction to the Practice of Midwifery, Part i. p. 105.—108.

dere permissum fuit, nec accurate, nec cum idonea cognitione dijudicare possumus *.

2do, Praeterea Cl. auctor statuit, ' That all the painful symptoms are chiefly in consequence of the suppression of urine †.'

Sic quidem se res habere fatendum est; nil vero exinde ut ratum sanciri aut probatum deduci potest, nec quod ullo modo menti satisfacere possit. Si enim ex similitudine ratiocinari liceret, multa hujusmodi inferenda forent. Nostro autem proposito satis erit impraesentis adnotare omnia, quae in *inguinis hernia* dolorem vel periculum infligunt, recta ex protrusa intestini aut omenti parte constricta provenire, nec aliam causam agnoscere, sed ipsi *herniae* originem praebere talem colligationem adseverare absonum omnino foret.

3tio, Adnotavit praeterea, quod, ' If we consider the manner in which the parts are connected, and examine the effect produced by the inflation

* Sane quidem conclusiones, quae ex his exemplis inferuntur, in quibus *catheter* saepissime usurpatus fuerit, nil valere liquet, siquidem, ex curandi ratione, ovique evolutione sequitur, utrum ex suis propriis viribus gradatim ascendere, locumque suum obtinere.

† Introduci. to Midwifery antea citat. p. 105.

12 DE RETRO-VERSIONE

‘inflation of the bladder in the dead subject, so
 ‘as to resemble the distension brought on by a
 ‘suppression of urine in the living, we shall be
 ‘convinced that the *uterus* must be elevated be-
 ‘fore it can be retroverted. Now, as there ap-
 ‘pears no cause capable of elevating, and at the
 ‘same time projecting the *fundus* of the *uterus*
 ‘backwards, besides the distention of the blad-
 ‘der; and, as such elevation and projection ne-
 ‘cessarily follow the distention, it is more rea-
 ‘sonable to conclude, that the suppression of
 ‘urine precedes the retroversion, and gives to
 ‘the *uterus* its first inclination to retrovert*.

Vesicam quidem urina immaniter distensam,
 et ut se valde contrahat, stimulari, quis inficias
 ibit? Quis insuper, vesicam, adjuvantibus *dia-*
phragmate, musculisque abdominis ad actionem
 abnormem excitatis, ad uterum prorsus deve-
 hendum conferre multum negabit? Attamen
 nemo est qui non sentiat clar. hunc medicum
 praejudicatae suae opinioni nimium indulgere.
 Non enim ex nexu, quo intercedente, vicinis
 partibus uterus adjungitur, sequitur, vesicam
 praeter solitum distensam vel primo istud orga-
 num

* Introd. to Midwifery, antea citat. p. 106.

num sursum tollere, vel retro ferre; imo non ignoramus pravam hanc uteri mutationem aliquando, praesertim si paulo capacior sit pelvis, nulla hujusmodi causa intercedente, haud parum obtinere. Nec facile ei, quae inde inferre, tantum laboravit, condonanda. Quaecunque enim experimenta in uterum non gravidum instituit, quid monstrant? An eadem, praegnante ideoque ampliato utero, ex vesica nimis distensa prorsus necessario infecutura probant?

4to, Absurdum fore asseverat, si contendetur, 'That the suppression of urine is the cause of the retroversion of the *uterus*; for, were it not just, it would be contradicted by daily experience. But the matter no longer rests upon the foundation of opinion, or conjecture. For, from the first case in which I thought I had reason to suspect it, I have so constantly observed it, either by the reserve of women of superior rank in life, or by the restraint of those in inferior situations, neglecting, or being prevented from attending to the calls of nature, that there does not remain a doubt concerning it *.'

Tam

* Introduction to Midwifery, antea citat. p. 107.

11 DE RETRO-VERSIONE

Tam clari nominis auctori, quique magnam auctoritatem merito affectus est, haud paulum considerem : De hac autem re, ni multum falsior, aliquid non satis compertum nec obviam afferuit. Si enim ille, suis opinionibus non praecoccupatus, nec eo totis viribus tendens, animum advertisset ad ea, quae fortuita, vel singulatim vel inter se conjuncta, una cum *praedisponentibus* consociantur ad inducenda quaecunque, antequam profluere cessat lotium, mihi persuasum est, ab eo longe alia inducta fuisse ; cujus in fidem, hoc ipsum exemplum referre vellem, quod ille clar. auctor leviter tantum perstrinxisse videtur : Praeterea, non desunt exempla, aliis scriptoribus relata, quae ipsius principiis nullo modo explicari possunt *. Quod vero ad istam verecundiam tam saepe laudatam pertinet, istaque obstacula, quae exinde prohibeant, ne mulieribus, quas postulat natura, exinanitiones debito more peragantur, eas nunquam nisi vel negotiis vel oblectamentis, vel quavis alia mentis aut corporis exercitatione occupatas, ulli incommode

* Vide Lond. Med. Obser. and Inquir. Vol. iv. and v. exempla variis scriptoribus relata ; Acta Havn, Vol. 2. 1779. p. 254.

commodo hujusmodi obnoxias esse notetur. Praeterea si, quod cl. posuit Denman, omnino et semper cum vero staret, recta inferendum esset, quod aegris talibus, postquam (sicut plerumque arte efficitur) uterus in suum locum redactus fuerat, et idoneo modo urina et faeces sollicitatae et eductae, negotia obire solita permittere liceret, nec recidivi morbi periculum adesset. Sed longe aliter se res habet; nisi omnino lecto destineantur, vel saltem recumbant, usquedum supra pelvis marginem assurgat uterus, morbum non omnino debellari, nec laborantes posse ab eo prorsus immunes esse, crediderunt omnes. Hunc vero nodum rescindere, magna saltem ex parte, quando ad medendi rationem pervenero, penes me fore spero.

Quum nunc talia argumenta istis opinionibus objeci, qualia, me iudice, eas non cum verisimilitudine stare satis monstrent, ad rem ulterius indagandam progredi liceat; a causis ineapiens. Eas dividere placet,

imo, In illas, quae huic morbo opportunas reddant mulieres;

adeo, In illas, quae fortuito contingunt.

Priores

Priores quidem a prave formato pelvi, utero ampliato, vagina laxiori, simul sumptis, ortum ducere solent.

Quantum pelvis haud rite formatus ad opportunitatem inducendam conferre possit, ille non dubitabit qui secum reputaverit, quantis et quam multis deformitatibus obnoxius est.

In multis enim exemplis adeo coarctata et angustata ipsius capacitas fuit, ut gravidus uterus in pelvi retentus impediretur, et, exacto gestationis tempore, foetus ipse nulla quavis ratione in lucem prodire posset; quin imo illum extrahere sive *frustatim*, sive *Sigaultiana*, aut *Cæsariana* operatione, vix potuerunt. In aliis et forte in plerisque exemplis, pelvis in superiore sua margine contractior erat, dum infima suam formam, vel etiam aliquantulum solito amplior, servaret: 'In some cases,' ut monet solers Denman, 'the distortion of one part of the *pelvis* produces an enlargement of the rest. Thus, when the superior aperture is contracted, the inferior is expanded; and hence it is often observed in practice, when the head of the child hath passed the point of obstruction with the

* the most tedious difficulty, that a labour will
 * be unexpectedly and speedily completed *.

Eodem quoque spectat, quod celeb. Baude-
 locque nobis retulit : ‘ Toutes les fois que le
 ‘ détroit supérieur est resserré de devant, en arri-
 ‘ ere le *pubis* est plus applati, et la *chûte des reins*
 ‘ plus enfoncée, parce que la base du *sacrum* est
 ‘ portée en dedans, et sa pointe plus en de-
 ‘ hors †.’

Si vero unquam hanc mutationem proxime
 recensitam pelvis fubeat, nil obstat, quo minus
 morbi nostri quasi causa *praedisponens* habeatur ;
 attamen hanc conditionem, tanquam prorsus ne-
 cessariam, proponere nollem. Etenim quicun-
 que pelvis cujusvis mulieris, si ad amussim for-
 matur, secum perpendet, et multo magis, si
 paulo capacior sit, aut, ut illust. Gul. Hunter †
 observavit, parum adipe instructus, quandam
 jam opportunitatem huic morbo ex se praestat.

Quae sit vero uteri conditio, cum primum se
 retrorsum vertere incipit, accurate detegere, for-
 sitan admodum difficile est ; sed ex experientia

C

et

* Introd. to Midwifery, antea citat. p. 54.

† L’Art des Accouchemens, Tom. i. p. 55.

‡ Lond. Obs. antea citat. Vol. 5. p. 389.

et antea memoratis satis constat, eum, antequam retrovertatur, necessario dilatari; igitur de hac re fusius differere supervacaneum foret; at non interea praetermittendum habeo, quod si uteri fundo, aut posteriori ejus superficiei corpus extendens et amplians adnascatur, idem multo facilius retrorsum vertetur.

Quomodo se nunc habeat vagina, id enim ab iis, qui hunc morbum descripserunt, vix satis perspectum fuisse opinor, perpendamus.

Si ad ista, quae de uteri ligamentis prolata, animum advertamus, et si ea non futilia esse concedatur; proxime quaerendum venit, quibus mediis uterus in situ suo naturali et solito sustentatur; quod sane haud difficile detectu arbitror.

Etenim si animadvertimus ad vaginae formam, quae conum simulat, ad ipsius cum vicinis partibus conjunctionem, ad modum, quo cervix et os uteri in ea inseruntur, patebit, vaginam ipsam ad uterum sustentandum apprimè accommodatam coaptatamque fuisse.

Porro, si quando vagina praeter solitum relaxetur, sive haec relaxatio ab universa totius corporis debilitate oriatur, aut molestis infaultisque partibus, aut temerariis intempestivisque
obste-

obstetricum officiis, aut albo fluore diutius perstante, demum a quavis alia causa, ejus fibras admodum distendente, id oriatur, proculdubio est, hanc vaginae conditionem huic morbo maximam opportunitatem parare *.

Nunc de istis ligamentis, musculis, mollibusque partibus, quae juxta pelvis inferiora sunt, me aliquantulum differere forsitan expectaretur : At ea, quamvis laxentur quoque, ad talem effectum non multum conferre, satis liquet : Ideoque nil haesitans progrediar ad

Causas, quae fortuito obveniant.

Ad duo capita hae non sine causa referri possunt ; etenim,

1mo, Illae sunt vel quae fere illico effectus suos edunt ; vel,

2do, Quae serius et tardius ; nec morbum, nisi diu commorantes, inducunt.

Ex prioribus sunt quaelibet exercitatio vehemens, ut saltatio, et segetis demetendae labor ; immanes quicunque nifus, sicut, quando aliquid ponderis ingentis levatur aut portatur ; corpus quovis casu valde quassatum, abdomen violent

* In plerisque exemplis hujus morbi, quae a patre meo curata fuerant, aegrotae, jam antea, prolapsu uteri laboraverant.

ter percussum aut contusum, vomitus, tussis, et omnia quae valde agitant, atque postremo animi affectus, ut gaudium magnum, ira, et terror.

Inter posteriores vero recensentur exercitatio magis modica, at usque ad fatigationem prolata, vel super equum salebrosis viis, vel in curru; ambulatio et nausea, intestina male se habentia, praecipue si adstricta sit alvus, unde ad faeces expellendas vehementes nixus; intestina uterum, quando diutius stetit mulier, comprimantia; nec forsan alienum erit irritationem a calculo vesicali insolitos urinam expellendi nixus inducentem, inter alias causas *occasionales* annumerare; et denique, ut penitus retrorsum devehatur urinae suppressio, qua valde vesica distenditur, omnino necessaria est.

Quia causarum, quae supra memorantur, pleraeque, non solum omnigena corporis vasa, sed quoque nervos haud leviter afficiunt, et quia eadem quoque plus minusve musculorum actionem augment, et praecipue eos, qui abdomen cingunt; ut effectus inde oriens, aut confestim aut denique et interjecto spatio, producitur; necessario sequitur, causas illas ad nostrum morbum producendum sufficere: Res igitur huc spectantes minutatim percurrere supervacaneum habeo;

habeo ; nec equidem hujus tentaminis limitibus conveniret tam accurata investigatio.

Si abdominis musculos viscera ibi sita undique comprimere, talemque eorum esse usum concedatur ; indeque concoctionem promoveri, deijci alvum, projici urinam, puerperium perfici ; ut et, quando conamina ingentia postulantur, interioris ventris partes, erecto corpore, deorsum valde premi, in uterum propterea adigi, facile et modo rationi consentaneo explicari, quantum actio tam aucta, talisque pressura ad uterum retro-vertendum, vel saltem ad eo inclinandum primo, conferat.

Oportet nunc, et non inepte a me postuletur, ut istas causas tales effectus unquam praestare monstrem, et ista signa, quae, ut ego asseveravi, urinam cessaturam praegrediuntur, revera induxisse probem.

Doctrinam hanc exemplis, quae penes me colligere fuit, se prorsus accommodare, et cum iis, quae apud auctores scripta perlegi, cum iis vero praecipue, quae medicis observationibus et investigationibus Londinensibus * prostant, omnino congruere, hic imprimis adnotandum.

At

* Vol. iv. et v. antea citat. ; Acta Havn. Vol. ii. 1779, p. 254.

At alia sunt exempla, ut fatear, quae notioni-
 bus meis non tantum favent, ea, videlicet,
 quae in tentamine a Cockel * nuper edito re-
 censentur; ex quibus necnon opinionem, ei,
 quae Denman placuit, quodammodo similem ille
 collegit. At istos ambos auctores, in historia
 mali enarranda peccasse, et ista, quae urinae
 suppressionem recta sequuntur, nimia attentione
 contemplantes e via recta discessisse, et in erro-
 res lapsos esse mihi videtur: Cui addere liceat,
 eos nimis diu immorari in argumento quod ex
 mulierum verecundia defumerunt. Sed etsi il-
 lorum opinio verisimilis videretur, non parum
 labefactatur, cum in animum revocamus hunc
 morbum iis mulieribus praesertim infestum esse,
 quae e rustico genere vel plebe oriundae, man-
 cipiisque deditae, non solummodo delicias illas
 matronarum et urbanam verecundiam ignorant,
 sed officiis servilibus, quae magnam virium ex-
 ertionem postulant, defunguntur. Attamen u-
 rinam suppressam, nulla adjecta alia causa, ad
 uterum retrovertendum aliquando satis facere,
 dummodo opportunitas jam praeexistat, non in
 animo est denegare. Porro, rem ita se habere
 conce-

* On the Retroversion of the Uterus.

concedatur. Quid inde? An, sicut Denman, eam solam, nec alteram esse causam inferre licet? Haudquaquam certe. Nil aliud enim hinc colligi potest, nisi quod inter multa, ad hunc morbum inducendum conferentia, haec conditio ut causa referenda est. Id igitur quod tanta fiducia hic clar. auctor protulit, quacunque ex parte rem contemplemur, nec satis suffulcitur, nec a nobis accipiendum.

Igitur nil aliud mihi revera accidere videtur praeter sequentia: Uterus saepe saepius, ut non dicam, semper, ex quodam ingenti et insolito nisu, sive a mente, sive corpore solo proveniat, in vaginam protrusus, descendit; non autem eo modo, quo extra graviditatem prolabi solet, sed ipsius fundus, cui adjungitur, aut placenta, aut quodcunque aliud corpus amplificans, ipso suo pondere, retro, ossis sacri cavum versus, devehitur, dum pari ratione os tincae ad pubem evehitur. Uteri situ sic mutato, vesicae cervix comprimitur, et, ut verisimile videtur, quodammodo urethra torquetur aut curvatur, ita ipsius lumen coarctatur. Deinceps urinae emitendae difficultas statim insequitur, eaque gradatim adeo augetur, ut denique nil urinae foras ejicitur. Cum sic se res habent, ingens min-
gendi

74 DE RETRO-VERSIONE

gendi pruritus invadit ; vesica simul distenditur, et, dum sursum in abdomen ascendit (ubi sese expandere permittitur) secum cervicem uteri, istasque vaginae partes, quibus connectitur, trahit et elevat ; mox nascentibus undequaque irritamentis, *diaphragma*, musculique abdominis simul cum ipsa vesica, in tantas tamque enormes contractiones feruntur, ut fundus uteri magis ac magis depressus ac insolita vi deturbatus, altius in pelvim descendere cogitur, donec labores adeo immaniter urgeant, ut partes molles, quae pelvis aperturis inferioribus adjacent, tantum, quantum solent in justo partu, cedant ; et uterus, mole semper augens, etiam, sicut monuit cel. Hamilton, extra vulvam fundo suo protrudens appareat *.

Hujus morbi causis nunc, quantum sat videatur, perpenſis, restat proximo loco percurrenda

DIAGNOSIS.

* Hamilton's Outlines of the Theory and Practice of Midwifery, p. 157. ; Hunter on the Gravid Uterus, Pl. xxvi.

D I A G N O S I S.

His supra memoratis non amplius metuedum erit, ni fallor, ne cum quovis alio morbo uteri retro-versio confundatur.

Ut autem res debita accuratione dignoscatur, ad inquirendum manu semper uti oportet. Cum autem ad id nos accingere volumus, posita in idoneo situ aegra, in vaginam *index digitus* emititur, et versus os sacrum dirigitur, qui, si malum, quod suspicamur, adfit, tumorem ibi insolitum offendet, scilicet, fundum uteri, transeundo, digito obstaculum praebentem. Postea, si idem digitus versus symphisin ossis pubis sursum dirigatur, alterum obstaculum ibi inveniet, videlicet, cervicem uteri et os tincae. Tandem si digitus in cavum *intestini recti* introducatur, in fundum uteri ibi tumentem et prementem rursus offendet. His tribus conditionibus detectis, nullum dubium erit, quin adfit uteri retro-versio.

D

P R O G.

P R O G N O S I S.

De hujus morbi eventu proferantur multa, non necesse est. Si enim, eo jam non nisi incipiente, aliquis hujusmodi rerum peritus accersatur, nil periculi imminere, tuto asseverare poterit. Si vero tantum temporis elapsum est, ut urina diu suppressa jam inflammatio vesicam corripuerit, aegraeque vires adeo detritae fuerint, ut in febrim hecticam inciderit, quid auguremur, summa cura prospiciendum? Si praeterea utero, in abdominis cavum ascensuro, aliquid obstat; nec idem eo usque pertingere possit, sed ad tantam assurgat molem, ut in pelvis cavum prorsus impactus fiat; si toni sui tantum remiserit vesica, ut, *cathetere* inducto, urina aut non profluat, aut non sine maxima difficultate; sique, postremo, dolores pelvim exagitantés subito requiescunt, gangraenam vesicae instare, mortemque hand longe abesse non dubitandum.

M E D E N D I

MEDENDI RATIO.

Injuriam ipsi utero illatam medicis praecipuum timorem injecisse, hincque periculum maxime formidandum eos putasse, ratio medendi, quam instituerunt, satis testatur : Adeoque apud illust. illum medicum Gul. Hunter haec invaluerat opinio, quod ille, uterum confestim in solitum suum locum redigi omnino necessarium esse, obnixè inculcabat. Nec minus interea multis persuasum erat, quod, si tentamina, propter hoc tam desiderandum, irrita cessissent, usque dum res ipsa perageretur, ea saepius iteranda essent *.

Nihilominus, et utcunque se ista habeant, patri meo, cui praecipue debeo quodcunque de hac re ipse novi, non diu haec opinio satisfacit. Cur autem ab illo celeb. viro dissentit, sequentia indicabunt.

Imo, Si uterus talem injuriam, qualem ista opinio ponebat, passus erat, non potuit non opinari,

* Lond. Obs. antea citat.

nari, quin aut abortus recta exinde sequeretur, aut ovum forte non amplius cresceret ; nec inde metuendum ne in pelvis cavum uterus foret impactus.

2do, Injurias quascunque acceperat uterus, potius ad vim, quae incassum, ut in suum locum redigeretur, admota erat, quam ad situm suum pravam adscribendas esse, verisimile opinatus est.

3tio, Quia vesica, nunc valde, nec interjecta quiete, irritatur, eadem haud leve detrimentum accipiat, necesse est ; huic visceri pessime exinde se habenti praecipuum adscribendum esse periculum, ei vix dubitandum videbatur.

4to, Illi quoque argumento fuit, quod vesica et intestinis jam depletis, uteri corpus et cervix adeo, aucto ovo, distenderentur, ut fundi pondus fere aequilibrarent ; unde utero ascendendi, et forsitan proprium locum sua sponte recuperandi, copia praeberetur.

Postremo, Quia digitis binis in vaginam insertis, et utero paululum sublevato, aliquid urinae profluere comperit, adjuvante non *cathetere*, pessum caute et scite in vaginam inductum, insignie commodum allaturum, et non sine causa expectandum esse, in animum induxit.

Post-

Postquam haec secum reputasset, nec ea prorsus futilia fore, nec etiam defutura, quae opinionem suam confirmarent, sibi persuaerat ; ipsa usu et experientia de novo accuratius disquirere, ut primum occasio sese praestaret, secum statuit.

Huic expectanti, anno 1773, uteri retrorsum versi exemplum unum, et postea non pauca obvenire ; in quibus *cathetere* urina educta, et alvo enemate, quantum sat videbatur, subducta, in vaginam recta pessum induxit, ejus, quantum fieri poterat, magnitudini accommodatum uterique situi ; et inde, non solum quod urinae profluxurae obstitit summovebatur, sed non, ut semper recumberet aegra, necessarium erat ; uteri quoque fundus (quod majoris quidem adhuc momenti erat) non amplius deorsum impellebatur ; nec intra pelvis cavum impactus et impeditus coercebatur, sed erigebat se, et paulatim situm suum solitum recuperabat.

Hinc patet luculenter ista, quae pertimuit Gul. Hunter, non magni esse, sed potius ad praejudicatum timorem referenda esse ; quin imo nedum, ovo crescente, uteri amplificatio, fundi ejus ascensui obstaret, huic quam maxime juvabat.

Cum

Cum autem os tincae a solito suo situ tantum retrahitur, et tam arcte pubis ossi apprimitur, idem paulum retrorsum, sacrum versus, impelli saepe necessarium reperietur, ita ut haec pars uteri foramini pelli ex adverso sit, sicque cui-cunque humori ex ipso utero profluenti per vaginae os externum exitus pateat. Porro, de modo utendi pesslo longius differere supervacaneum puto, siquidem idem est hic hujus instrumenti usus, qui in prolapsu uteri adhibetur. At quidem notare non indignum est, quod si pessus minor sit, vix sat uterum sustentabit, si major, forte, inflammationem (non enim deest periculum) ciebit, et urethram comprimet. Incommoda ex hac prava formatione oriunda, multis medicinam exercentibus, praecipue vero cel. Leake *, causae fuerunt, ut crederent pessos a medico usu prorsus rejiciendos esse. At certe talem opinionem amplecti multa et gravia nos vetant; supra enim a nobis monstratum est, istiusmodi instrumenta haud parum profecisse ad uterum retroversum in locum suum restituendum. Porro, si auxilium quodvis, quia non rite nec solerter semel aut bis usurpatum erat, repu-

* On the Cure of Chronic Diseases peculiar to Women, p. 133.

repudiandum esset, ea, quae in *Materia Medica* maxime solent proficere, hodie ignota aut neglecta jacerent. Igitur cum venerando Morgagni * liceat mihi concludere, quod, si supra relata assertio vera fuisset, pessus non solum a medicis et chirurgis, verum etiam ipsis foeminis, fuerit olim abjectus.

De pessis, qui apud plerosque in usu fuere, varii varias opiniones amplexi sunt. Iste autem, quem pater meus suis votis ex usu optime respondere invenit, ex subere formatur, cera sigillari obducitur, figuraque *ellipsin* simulat; atque forsan plus adhuc auxilii adferret tale instrumentum, si excaveretur ista pars, quae superiorem juxta ejus finem, urethrae recta adjacet; nempe, ut caveamus, ne forte eadem hinc nimis comprimatur; at, quia incommodi nil hujusmodi unquam hactenus contigit, cautio talis vix alicujus momenti habita est.

Quando uteri corpus jam ultra pelvis aperturam superiorem ascenderit, satque ossibus spinae suffulcitur, pessus non amplius necessarius, ideoque, ut retrahatur, licet. Pessi hic memorati, quemque nos hic commendavimus, structurae, et

* De Sed. et Causis Morbor. Epist. 45. Art. 15.

et ejus ufui, quaedam forſitan objiciantur; eum; ſcilicet, admotum, ſolere ſcabrum evadere, in ejus ſuperficiem necnon ſordes colligi; hincque aegrae non ſolum moleſtiae multum, ſed etiam detrimenti adfuturum. At revera, temporis ſpatium, per quod ut ille in vagina maneat oportet, tam breve eſt, quod objectiones iſtae parum ejus uſum redarguunt.

Si quidem dolor, quando medicus aut chirurgus accerſitur, valde cruciet, aliquod ex opio paratum non inutile erit; nec ut fomenta conſeſtim parti affectae applicentur; nec forte ſemcupium. At non hic praetermittendum, quod ſemper, curationem inter perſequendam, iis, quae leniter dejiciunt, clyſmatis praecipue, ne aſtringatur alvus, utendum.

Mihi gratum admodum eſt, quod cum iis, quae ſupra, de hoc morbo ſublevando, protuli, Denman obſervationes fere conveniunt.

‘If,’ inquit ſolers ille ſcriptor, ‘we are perſuaded that the *uterus* will ſuſtain no injury by its retroverſion, and that there is no danger of its being locked in the *pelvis*, but that it will be gradually reſtored to its natural poſition without aſſiſtance, we have then only to guard againſt thoſe inconveniencies which may be

• occa-

‘ occasioned by the pressure made upon the
 ‘ bladder and *rectum*. By the former of these,
 ‘ we shall be reduced to the necessity of using
 ‘ the catheter daily or frequently, which is ge-
 ‘ nerally done without difficulty, except the first
 ‘ time it is introduced. This operation, it must
 ‘ be acknowledged, is, in all cases, very disa-
 ‘ greeable and troublesome to the patient, and,
 ‘ in some situations, the necessity we are under
 ‘ of performing it, is in itself a sufficient reason
 ‘ for our attempting to replace the *uterus* spee-
 ‘ dily *.’

Pessi auxilio igitur, non solum praevertuntur
 innumera ista incommoda, quae ex necessitate
 subit infelix aegra, *cathetere* iterum iterumque
 (sic enim res postulant) usurpato, at praeterea
 medico nequaquam toties est opus. Si autem
 aliquando, (quod, me iudice, vix unquam con-
 tinget), pessum usurpari, aegrae sit ingratum,
 medendi rationem, quam proposuit Denman,
 caeteris hactenus excogitatis omnibus praepo-
 nendam esse nil dubito.

Forsthan vero harum rationum neutrum ali-
 quid proficiat, nempe, si quando urethra, ejus
 E con-

* Introdūct. to Midwifery, antea citat. p. 113.

conditione non idonea perspecta cura, adeo constringatur, quod *catheteri*, quo minus intret, prorsus obstetur; aut etiam, eo inserto, propter istud viscus jam maxime infirmatum, aut non nisi ingenti difficultate urina profluat, aut penitus sistatur. At in ambobus his exemplis uteri fundus tantum vesicae superincumbentis pondere deprimitur, quod in pelvis cavo haud facile dimovendus fiat impactus. In hujusmodi malis, quando admodum instant, insigneque periculum adferunt, ut quam citissime in locum suum redigatur uterus, res omnino postulant *. Atque ob hoc perficiendum inter proposita fuere, ut aut supra pubem vesica aperiretur †, aut (inde nil boni proveniente) in ipsum uterum instrumentum, quod apud chirurgos *Trocar* audit, propter

* De methodis uteri in suo loco restituendi, Vide Lond. Med. Obs. and Inq. Vol. iv. p. 403. and Cocker's Essay on the retroversion of the uterus, p. 9.

† Sin autem ad vesicae puncturam necessario recurrendum esset, magis forsan arrideret alia operandi methodus, quae in similibus urinae suppressionis exemplis a Professore nostro celeberrimo Monro in suis praelectionibus publice prolata est, et ab eodem mihi privatim suggesta, ut huic morbo feliciter applicanda, scilicet, *instrumento, apud chirurgos Trocar dicto, per vaginam immisso, vesicam aperiri.*

propter abortum inducendum impelleretur, aut denique, ut, pubis symphisi rescissa, ejus cavum ampliaretur.

Nuper ut oleum nonnulla vi, *cathetere* in urethram inducto, injiceretur, nobis inculcavit Trye, nempe, ut eadem dilatetur; quando-cunque ad vesicam usque penetraverit *catheter*, nec exinde profluxerit urina, machinam quandam, eam quasi exantlandi gratia, idem solers auctor proposuit *.

Quantum vero hujusmodi proposita, si usurpentur, convenient, istis, qui, ipsam artem exercentes, maxime possunt, dijudicandum relinquere.

Ex eo enim tempore, quo pessus usurpatus fuit, hujusmodi nil auxilii unquam fuit necessarium.

PROPHYLAXIS.

Ex supra prolatis vix dubitandum, quin, si antea utero retrorsum verso quaevis laborarit mulier,

* See Trye's Remarks on the morbid Retentions of Urine, p. 60. 71.

lier, ne iterum in eundem morbum incidat, semper timendum erit. Cui quidem incommodo, ut rite occurramus, ad totius corporis, vaginae vero praecipue, conditionem, haud levi attentione animum advertamus oportebit; si enim laxata fuerit facta vagina, quia ejus aliquam partem laesit aut vis externa, aut aliquid aliud, nosmet recipere debemus ad ea, quae astringentia nominantur injecta; ut ligni *Campechensis* vel quercus corticis infusio, aqua aluminis, leves solutiones salis plumbi vel vitrioli albi, &c. Si vero ubique corporis sint debilitata, laborentque tali affectione, omnia organa, Peruvianum corticem, et quae ex chalybe parantur administrari (modo sit idonea quantitas) erit necessarium; ut et non negligatur qualis sit victus, et exercitatio; nec balnei frigidi usus praetermittatur.

His rationibus parum medici votis respondentibus, procul dubio, si quando postea gravida mulier fiat, maximi erit, causas fortuito obvenire solitas, vixque revera effugiendas, sollicita cura evitare, et in vaginam pessus inducatur, tali materia confectus, talique forma, qualis ipse hanc artem exercens maxime idoneam habeat.

Inter

Inter illos autem, qui hac praesertim occasione huic Almae Academiae suum laudis vectigal tribuunt, nec vota mea, quae grato proferuntur animo, dedignentur; floreat semper, sicut nunc floret, haec artis medicae regina sub auspiciis tam illustrium Professorum: Sint ipsi incolumes! Sint beati!

Gratias etiam quam maxime sinceras accipiant viri illi eximii Dominus Beddoes Oxoniae artis chemicae praelector, Doctor Goodwyn, necnon Dominus Girard, propter magna, quae ex consuetudine colloquiisque percepimus, comoda, quorum memoria in omne conservetur aevum.

F I N I S.

